

MINISTERSTVA A ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Ministerstvo

§ 169

(1) Ministerstvo vedle úkolů stanovených tímto zákonem dále řídí výkon státní správy ve školství v rozsahu stanoveném tímto zákonem a odpovídá za stav, koncepci a rozvoj vzdělávací soustavy.

(2) Ministerstvo vytváří podmínky pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovnou péči a vzdělávání osob umístěných ve školských zařízeních k tomu zřizovaných a dále pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Za tímto účelem zřizuje a zrušuje

- a) školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči, dále za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem 1 a)
- b) zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

(3) Ministerstvo dále zřizuje a zrušuje

- a) mateřské, základní a střední školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny za podmínek stanovených v § 14, pokud je nezřídí obec, svazek obcí nebo kraj,
- b) školy, jejichž činnost je upravena mezinárodními smlouvami.

(4) Ministerstvo může ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele zřizovat i jiné školy nebo školská zařízení a zrušovat je.

(5) Pokud ministerstvo zřizuje školy a školská zařízení uvedená v odstavcích 2 až 4 jako státní příspěvkové organizace, rozhoduje o zřízení, rozdělení a splnutí státní příspěvkové organizace a vydává zřizovací listinu. Státní příspěvková organizace vzniká dnem stanoveným ve zřizovací listině.

(6) O sloučení státní příspěvkové organizace, o zřízení nebo zrušení školy nebo školského zařízení jako vnitřní organizační součásti státní příspěvkové organizace a o změnách v údajích uvedených ve zřizovací listině rozhoduje ministerstvo. Součástí rozhodnutí je vydání dodatku ke zřizovací listině.

(7) Ke změně státní příspěvkové organizace dochází dnem stanoveným ve zřizovací listině nebo v dodatku ke zřizovací listině.

(8) O zrušení státní příspěvkové organizace rozhoduje ministerstvo, které zároveň zruší zřizovací listinu. Státní příspěvková organizace zaniká dnem stanoveným v rozhodnutí o jejím zrušení.

(9) V případě zrušení, rozdělení, splnutí nebo sloučení státní příspěvkové organizace a v případě zrušení školy nebo školského zařízení jako její vnitřní organizační součásti ministerstvo zároveň rozhodne, která jím zřízená státní příspěvková organizace převezme práva a povinnosti zrušované nebo měněné státní příspěvkové organizace, popřípadě o jiném způsobu vypořádání těchto práv a povinností. Pokud ministerstvo nerozhodne o způsobu vypořádání práv a povinností zrušované nebo měněné státní příspěvkové organizace, přechází tato práva a povinnosti na ministerstvo.

(10) Státní příspěvková organizace vykonávající činnost školy nebo školského zařízení může uzavřít pojištění pro případ své odpovědnosti za škodu vzniklou na věcech, životě a zdraví dětí, žáků a studentů a svých zaměstnanců.

§ 169a

(1) Ministerstvo zřizuje Centrum zřizovací listinou, která obsahuje zejména

- a) označení zřizovatele,
- b) název Centra v souladu s § 80 odst. 2 a jeho sídlo,

- c) den, měsíc a rok vzniku Centra,
- d) vymezení účelu, pro který se Centrum zřizuje, a tomu odpovídajícího předmětu hlavní činnosti,
- e) vymezení majetku, který ministerstvo svěřuje Centru při jeho zřízení,
- f) označení statutárního orgánu a uvedení toho, kdo jej na vedoucí pracovní místo jmenuje a z něho odvolává,
- g) vymezení základní organizační struktury Centra,
- h) datum vydání zřizovací listiny.

(2) Ve zřizovací listině může ministerstvo stanovit také předmět jiné činnosti Centra, má-li ji Centrum v souladu s rozpočtovými pravidly³⁶⁾ vykonávat.

§ 169b

(1) Ministerstvo může rozhodnout také o změnách státní příspěvkové organizace, jejímž je zřizovatelem na základě tohoto zákona nebo v souladu se zákonem o majetku České republiky a o jejím vystupování v právních vztazích⁴⁾ a na kterou se nevztahuje § 169, nebo o jejím sloučení nebo splynutí s jinou státní příspěvkovou organizací zřizovanou ministerstvem. Opatření, jímž ministerstvo rozhodne o změně, sloučení nebo splynutí státní příspěvkové organizace, musí obsahovat dodatek ke zřizovací listině, popřípadě zřizovací listinu nově vznikající státní příspěvkové organizace. Státní příspěvková organizace zaniká dnem stanoveným v opatření o jejím splynutí, a je-li právním nástupcem jiná státní příspěvková organizace, také o jejím sloučení.

(2) V opatření ministerstva podle odstavce 1, na jehož základě zaniká státní příspěvková organizace, popřípadě je omezen rozsah její hlavní činnosti, ministerstvo rovněž rozhodne o způsobu vypořádání odpovídajícího rozsahu práv a povinností vykonávaných státní příspěvkovou organizací včetně příslušnosti hospodařit s majetkem státu. Pokud ministerstvo nerozhodne o způsobu vypořádání práv a povinností podle věty první, přechází příslušnost státní příspěvkové organizace hospodařit s majetkem státu a vykonávat práva a povinnosti státu na ministerstvo.

§ 169c

Vznik, změny a zánik státní příspěvkové organizace podle § 169 až 169b oznamuje ministerstvo ve Věstníku a v Ústředním věstníku České republiky. Oznámení obsahuje název, sídlo, identifikační číslo a datum vzniku, změny nebo zániku státní příspěvkové organizace.

§ 170

Ministerstvo

- a) zajišťuje a provádí kontrolu správnosti a efektivnosti využití finančních prostředků, které přiděluje nebo smluvně zajišťuje ze státního rozpočtu, z Národního fondu a prostředků ze zahraničí poskytnutých mezinárodními organizacemi na základě mezinárodních smluv; přitom provádí předběžnou, průběžnou a následnou kontrolu podle zvláštního právního předpisu,⁴⁰⁾
- b) stanovuje směrnici⁴¹⁾ závazné zásady, podle kterých provádějí krajské úřady rozpis finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 160 odst. 2 a 3 a podle § 161 odst. 6,
- c) stanovuje směrnici⁴¹⁾ závazné zásady, podle kterých provádějí obecní úřady obce s rozšířenou působností návrhy rozpisů rozpočtů finančních prostředků státního rozpočtu poskytovaných podle § 161 odst. 6 písm. b),
- d) může udělovat věcné a finanční ocenění osobám, které se zasloužily o rozvoj vzdělávání,
- e) může udělovat čestný název právníkům osobám a organizačním složkám státu, vykonávajícím činnost školy nebo školského zařízení.

§ 171

(1) Ministerstvo vyhlašuje a řídí pokusné ověřování metod, obsahu, forem, organizace vzdělávání a pokusné ověřování způsobu řízení škol a školských zařízení; přitom vždy stanoví dobu pokusného ověřování, jeho rozsah, financování ze státního rozpočtu a způsob hodnocení jeho výsledků.

(2) Ministerstvo vyhlašuje rozvojové programy ve vzdělávání a programy zjišťování výsledků vzdělávání, včetně podmínek a kritérií pro jejich financování ze státního rozpočtu.

(3) Ministerstvo vydá metodiku pro vypracování školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

(4) Ministerstvo prostřednictvím jím zřízené a k tomu pověřené právnické osoby zajišťuje státní zkoušky z grafických disciplín, kterými jsou psaní na klávesnici, zpracování textu na počítači, těsnopis a stenotypistika. Státní zkoušky z jednotlivých grafických disciplín se konají podle zadání zpracovaných právnickou osobou podle věty první a jejich průběh zajišťují zkušební komisaři, kteří jsou zaměstnanci této právnické osoby. Ke státní zkoušce se může přihlásit každý, kdo získal alespoň základní vzdělání; přihláška se podává právnické osobě podle věty první a uvádí se na ní také rodné číslo uchazeče, bylo-li mu přiděleno. Dokladem o úspěšném vykonání státní zkoušky z grafické disciplíny je vysvědčení. Za státní zkoušku lze požadovat úplatu, která je příjmem právnické osoby podle věty první.

(5) Státní zkoušky z grafických disciplín jsou neveřejné.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou

a) obsah přihlášky ke státním zkouškám z grafických disciplín, nejnižší počet uchazečů, při kterém je možné státní zkoušku organizovat, nejvyšší možnou úplatu za státní zkoušky z jednotlivých grafických disciplín a způsob její úhrady,

b) pravidla konání státních zkoušek z grafických disciplín, rozsah a obsah těchto zkoušek a jejich zkušební řád a pravidla hodnocení jejich výsledků.

Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo zahraničních věcí

§ 172

(1) Ministerstvo obrany zřizuje a zrušuje střední vojenské školy, vyšší odborné vojenské školy a školská zařízení jim sloužící.

(2) Ministerstvo vnitra zřizuje a zrušuje střední policejní školy, vyšší odborné policejní školy, střední školy požární ochrany, vyšší odborné školy požární ochrany a školská zařízení.

(3) Ministerstvo spravedlnosti zřizuje a zrušuje střední školy Vězeňské služby a školská zařízení jim sloužící a školy a školská zařízení pro osoby ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody.

(4) Ministerstvo zahraničních věcí zřizuje a zrušuje základní školy při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky.

(5) Pro školy a školská zařízení zřizované Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem spravedlnosti a Ministerstvem zahraničních věcí podle odstavců 1 až 4 vykonávají pravomoci ministerstva, krajského úřadu a České školní inspekce podle tohoto zákona tato ministerstva s výjimkou pravomocí podle § 4 odst. 3 a § 28, pravomocí ve věci společné části maturitní zkoušky, nejedná-li se o jmenování předsedy zkušební maturitní komise a přezkoumání průběhu a výsledku dílčí zkoušky konané formou písemné práce a ústní formou, vedení školského rejstříku a akreditací vzdělávacích programů vyššího odborného vzdělávání.

Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti stanoví vyhláškami úpravy pro školy a školská zařízení, které zřizují, v těch případech, kdy je k vydání vyhlášek ve věcech středních škol, vyšších odborných škol a školských zařízení tímto zákonem zmocněno ministerstvo.

(6) Ve věcech všeobecného vzdělávání a ukončování vzdělávání podle tohoto zákona postupují Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti v dohodě s ministerstvem.

(7) Služební poměry pedagogických pracovníků, žáků a studentů škol zřizovaných Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra a Ministerstvem spravedlnosti se řídí zvláštními právními předpisy.⁴²⁾

(8) Na školy zřízené Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra a Ministerstvem spravedlnosti se nevztahují ustanovení § 21 odst. 1 písm. c) a d), § 74 odst. 8 písm. a), § 167 a 168; ustanovení § 24 odst. 1, § 60, 94, § 102 odst. 4 věta první a § 166 odst. 1 věta druhá se na tyto školy vztahují přiměřeně. Ředitelem střední školy, vyšší odborné školy a školského zařízení zřizovaných Ministerstvem obrany může být jen voják z povolání⁵⁴⁾. Na jmenování příslušníka bezpečnostního sboru nebo ozbrojených sil ředitelem školy nebo školského zařízení a na odvolání této osoby z vedoucího pracovního místa ředitele školy nebo školského zařízení se v případě škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra a Ministerstvem spravedlnosti nevztahuje § 166 odst. 2 až 7. Ředitelem střední policejní školy, vyšší odborné policejní školy a školského zařízení zřizovaných Ministerstvem vnitra může být jen příslušník Policie České republiky ve služebním poměru⁴²⁾ nebo zaměstnanec, který je státním občanem České republiky. Ředitelem střední školy požární ochrany, vyšší odborné školy požární ochrany zřizovaných Ministerstvem vnitra může být jen příslušník Hasičského záchranného sboru České republiky ve služebním poměru⁴²⁾ nebo zaměstnanec, který je státním občanem České republiky.

(9) Osoba, která není státním občanem České republiky, může být ke vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem obrany přijata pouze s předchozím souhlasem zřizovatele; souhlas zřizovatele si vyžádá ředitel školy v přijímacím řízení. Zřizovatel je oprávněn souhlas podle předchozí věty odepřít pouze z důvodů ochrany veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti.

(10) Na školy při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky zřizované Ministerstvem zahraničních věcí se nevztahuje ustanovení § 7 odst. 6; ustanovení § 28 se na tyto školy vztahuje přiměřeně.

Česká školní inspekce

§ 173

(1) Česká školní inspekce je správní úřad s celostátní působností, který je organizační složkou státu a účetní jednotkou.

(2) Česká školní inspekce je organizačně členěna na ústředí České školní inspekce se sídlem v Praze a inspektoráty České školní inspekce. Ministerstvo je ve věcech státní služby nadřízeným služebním úřadem České školní inspekce.

(3) V čele České školní inspekce je ústřední školní inspektor; jeho výběr, jmenování a odvolání se řídí zákonem o státní službě.

§ 174

(1) Česká školní inspekce zpracovává koncepční záměry inspekční činnosti a systémy hodnocení vzdělávací soustavy. V souvislosti s výkonem inspekční činnosti se Česká školní inspekce s předchozím souhlasem ministerstva může podílet na zajišťování úkolů souvisejících s naplňováním mezinárodních smluv, s rozvojem mezinárodních styků a mezinárodní spolupráce, jakož i úkolů, které vyplývají pro Českou republiku z členství v mezinárodních organizacích.

(2) Česká školní inspekce ve školách a školských zařízeních zapsaných do školského rejstříku a na pracovištích osob, kde se uskutečňuje praktické vyučování nebo odborná praxe podle § 65 odst. 2 a § 96 odst. 2 v rámci inspekční činnosti

- a) získává a analyzuje informace o vzdělávání dětí, žáků a studentů, o činnosti škol a školských zařízení zapsaných do školského rejstříku, sleduje a hodnotí efektivnost vzdělávací soustavy,
- b) zjišťuje a hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů a akreditovaných vzdělávacích programů,
- c) zjišťuje a hodnotí naplnění školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem,
- d) vykonává kontrolu dodržování právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb,
- e) vykonává veřejnosprávní kontrolu⁴⁰⁾ využívání finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 160 až 163.

(3) Česká školní inspekce v rámci inspekční činnosti kontroluje ve školách podle § 38 odst. 1 písm. c) plnění povinností a podmínek stanovených v § 38a odst. 5 písm. c) až e), § 38a odst. 6, § 38b odst. 1 písm. c) a v § 38b odst. 2 písm. a) až d).

(4) Inspekční činnost se vykonává na základě plánu hlavních úkolů na příslušný školní rok, který schvaluje ministr školství, mládeže a tělovýchovy na návrh ústředního školního inspektora.

(5) Inspekční činnost se dále provádí na základě podnětů, stížností a petic, které svým obsahem spadají do působnosti České školní inspekce podle odstavce 2 písm. b) až e). V případě inspekční činnosti konané na základě stížnosti prošetřuje Česká školní inspekce jednotlivá tvrzení uvedená ve stížnosti a výsledek šetření předává zřizovateli k dalšímu řízení. Zřizovatel informuje Českou školní inspekci o vyřízení stížnosti a o případných opatřeních přijatých k nápravě.

(6) Česká školní inspekce je dále povinna provést inspekční činnost podle odstavce 2 písm. b), c) a d) pro účely přiznání dotací podle zvláštního právního předpisu, pokud o to právnická osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, požádá. Inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. b), c) nebo d) nelze na žádost právnické osoby, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, provést před uplynutím lhůty k odstranění případných nedostatků zjištěných předchozí inspekční činností podle odstavce 2 písm. b), c) nebo d).

(7) Při hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a školských služeb vychází Česká školní inspekce ze zásad a cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem, přičemž základním kritériem hodnocení je zejména účinnost podpory rozvoje osobnosti dítěte, žáka a studenta a dosahování cílů vzdělávání ze strany škol a školských zařízení. Kritéria hodnocení předkládá ministerstvu ke schválení. Schválená kritéria hodnocení ministerstvo zveřejňuje.

(8) Inspekční činnost vykonávají školní inspektori, kontrolní pracovníci a přizvané osoby. Školním inspektorem může být ten, kdo má vysokoškolské vzdělání a nejméně 5 let pedagogické nebo pedagogicko-psychologické praxe. Kontrolním pracovníkem může být ten, kdo má vysokoškolské vzdělání a nejméně 5 let praxe, nebo ten, kdo má střední vzdělání s maturitní zkouškou a nejméně 20 let praxe. Další předpoklady stanovené pro výkon činností podle vět druhé a třetí zvláštními právními předpisy tím nejsou dotčeny.

(9) Výstupem inspekční činnosti je

- a) inspekční zpráva v případě inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. b) a c),
- b) protokol o kontrole⁵⁶⁾ v případě inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. d) a e) a odstavce 3,
- c) tematická zpráva v případě inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. a),
- d) výroční zpráva České školní inspekce.

(10) Inspekční zpráva obsahuje hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a dále jména, příjmení a podpisy školních inspektorů, kontrolních pracovníků a přizvaných osob. Obsah inspekční zprávy projednají školní inspektoři a kontrolní pracovníci s ředitelem školy nebo školského zařízení. Projednání a převzetí inspekční zprávy potvrdí ředitel školy nebo školského zařízení podpisem. Přípomínky k obsahu inspekční zprávy může ředitel školy nebo školského zařízení podat České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce bez zbytečného odkladu zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v příslušném inspektorátu České školní inspekce.

(11) Tematickou zprávu vydává Česká školní inspekce na základě shrnutí poznatků získaných z inspekční činnosti v určitém tematickém okruhu a jejich analýzy. Tematická zpráva se po jejím zpracování bez zbytečného odkladu zveřejňuje.

(12) Výroční zpráva České školní inspekce obsahuje souhrnné poznatky o stavu vzdělávání a vzdělávací soustavy vycházející z inspekční činnosti za předcházející školní rok a zveřejňuje se každoročně v prosinci.

(13) Česká školní inspekce podává návrh na odvolání ředitele školy nebo školského zařízení zřizovaného státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí v případě zjištění závažných nedostatků v činnosti školy nebo školského zařízení.

§ 175

(1) Osoby, u nichž byla provedena inspekční činnost, jsou povinny přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti bez zbytečného odkladu, nejpozději ve lhůtě stanovené Českou školní inspekci. Na základě výsledků inspekční činnosti přijímá zřizovatel bez zbytečného odkladu opatření ve školách a školských zařízeních, které zřizuje.

(2) V případě zjištění nečinnosti školy nebo školského zařízení nebo zjištění závažných nedostatků v činnosti školy nebo školského zařízení může ústřední školní inspektor předložit orgánu, který vede školský rejstřík, návrh na výmaz školy, školského zařízení nebo oboru vzdělání ze školského rejstříku.

(3) Ustanovení § 24 kontrolního řádu se nepoužije.

(4) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem podrobnější podmínky organizace České školní inspekce a výkonu inspekční činnosti a vzor průkazu, jímž školní inspektor a kontrolní pracovník prokazuje pověření ke kontrole v souladu s kontrolním řádem⁵⁶).

§ 176

Česká školní inspekce může podávat zřizovatelům škol a školských zařízení návrhy na vyhlášení konkursu podle § 166 odst. 3.

Samospráva školství v ČR

ČÁST SEDMNÁCTÁ

PŮSOBNOST ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ VE ŠKOLSTVÍ

§ 177

(1) Územní samosprávu ve školství vykonávají

- a) obec,
- b) kraj.

(2) Při zajišťování vzdělávání a školských služeb, zejména při zřizování a zrušování škol a školských zařízení, dbá obec a kraj zejména o

- a) soulad rozvoje vzdělávání a školských služeb se zájmy občanů obce a kraje, s potřebami trhu práce, s demografickým vývojem a rozvojem svého území,
- b) dostupnost vzdělávání a školských služeb podle místních podmínek.

Obec

§ 178

(1) Obec je povinna zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území a dětí umístěných na jejím území ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, které se v souladu se zvláštním právním předpisem⁴⁷⁾ nevzdělávají ve školách zřízených při těchto školských zařízeních. Obec

- a) zřizuje a zrušuje základní školu, nebo
- b) zajišťuje plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí.

(2) Na území obce, části obce nebo na území více obcí se vymezují školské obvody spádové školy takto:

- a) je-li v obci jedna základní škola zřízená obcí, tvoří školský obvod území obce,
- b) je-li v obci více základních škol zřizovaných obcí, stanoví obec školské obvody obecně závaznou vyhláškou,
- c) je-li na území svazku obcí jedna základní škola nebo více základních škol zřízených svazkem obcí nebo dojde-li k dohodě několika obcí o vytvoření společného školského obvodu jedné nebo více základních škol zřizovaných některou z těchto obcí, stanoví každá z dotčených obcí obecně závaznou vyhláškou příslušnou část školského obvodu.

(3) Pokud území obce nebo jeho část nespádá pod školský obvod ani společný školský obvod a je ohroženo plnění povinné školní docházky dítěte uvedeného v odstavci 1, krajský úřad opatřením obecné povahy pro toto území vytvoří nebo na ně rozšíří školský obvod nebo společný školský obvod základní školy zřizované touto nebo jinou obcí nebo svazkem obcí, a to s platností nejdéle na 24 měsíců. Námitky proti návrhu opatření obecné povahy podle věty první může podat obec, pro jejíž území nebo jeho část je vytvořen nebo na ně rozšířen školský obvod nebo společný školský obvod základní školy, a dále obec, která zřizuje danou základní školu nebo je členem svazku obcí, který zřizuje danou základní školu. Pokud dojde některým ze způsobů podle odstavce 2 k vymezení školského obvodu pro území obce nebo jeho část, pozbývá opatření obecné povahy v odpovídajícím rozsahu účinnosti.

(4) Školský obvod se nestanoví škole zřízené v souladu s § 16 odst. 9 a školám zřizovaným jinými zřizovateli než obcí nebo svazkem obcí.

(5) V rámci základní dopravní obslužnosti⁴⁸⁾ území kraje je kraj povinen zajistit dopravu do spádové školy a ze spádové školy, pokud vzdálenost spádové školy od místa trvalého pobytu žáka přesáhne 4 km.

§ 179

(1) Obec nebo svazek obcí zřizuje a zrušuje

- a) mateřské školy,
- b) mateřské a základní školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny za podmínek stanovených v § 14 a
- c) zařízení školního stravování sloužící dětem a žákům škol, které zřizuje.

(2) Obec je povinna zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s místem trvalého pobytu na jejím území a pro děti umístěné na jejím území v dětském domově. Za tímto účelem obec

- a) zřídí mateřskou školu, nebo
- b) zajistí předškolní vzdělávání v mateřské škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí.

(3) Obec nebo svazek obcí může dále zřizovat a zrušovat

- a) základní umělecké školy,
- b) školská zařízení pro zájmové vzdělávání,
- c) školská účelová zařízení a
- d) školy nebo školská zařízení, které jinak zřizuje kraj nebo ministerstvo, pokud prokáže potřebné finanční, materiální a personální zabezpečení jejich činnosti orgánu, který vede rejstřík škol a školských zařízení.

§ 180

(1) Obec nebo svazek obcí zajišťuje výdaje právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení, které zřizuje, s výjimkou výdajů hrazených z finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 161 odst. 6 písm. b) a z jiných zdrojů; v případě, že školský obvod přesahuje území jedné obce, zabezpečují výdaje školských zařízení sloužících základní škole v tomto školském obvodu dotčené obce poměrně podle počtu žáků s místem trvalého pobytu v jednotlivých obcích, nedojde-li mezi obcemi k jiné dohodě.

(2) Obec může právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které zřizuje, přispívat na další neinvestiční výdaje jinak hrazené ze státního rozpočtu podle tohoto zákona.

(3) Obec nebo svazek obcí přiděluje právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které zřizuje, dotace stanovené zákonem o státním rozpočtu k částečné úhradě výdajů na provoz a provádí s nimi finanční vypořádání.

§ 180a

(1) Obec, která hodlá uskutečňovat projekt financovaný z prostředků Evropské unie, jehož předmětem je podpora kvality, rozvoje nebo dostupnosti vzdělávání a školských služeb podle tohoto zákona, může uzavírat s právnickými osobami vykonávajícími činnost školy nebo školského zařízení smlouvy o partnerství. Na obsah a formu smlouvy o partnerství uzavírané obcí se obdobně vztahuje § 32a.

(2) Uzavírá-li obec smlouvu s právnickou osobou vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, kterou nezřizuje, je podmínkou platnosti smlouvy doložka osvědčující souhlas zřizovatele s tím, aby právnická osoba smlouvu o partnerství uzavřela.

(3) Na uzavírání smluv o partnerství a právní vztahy z těchto smluv se nevztahuje právní úprava veřejných zakázek²¹a).

Kraj

§ 181

(1) Kraj je povinen zajistit podmínky pro uskutečňování středního a vyššího odborného vzdělávání, vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním, dále jazykového, základního uměleckého a zájmového vzdělávání a pro výkon ústavní výchovy. Za tímto účelem kraj zřizuje a zrušuje

- a) střední školy,
- b) vyšší odborné školy,
- c) mateřské, základní, střední školy a školská zařízení pro děti a žáky se zdravotním postižením,
- d) základní školy speciální,
- e) školy při zdravotnických zařízeních,
- f) školská výchovná a ubytovací zařízení a zařízení školního stravování pro děti, žáky a studenty škol, které zřizuje,
- g) střední školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny za podmínek stanovených v § 14,
- h) jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky,
- i) základní umělecké školy,

- j) školská zařízení pro zájmové vzdělávání a
- k) dětské domovy.

(2) Kraj může dále zřizovat a zrušovat

- a) mateřské a základní školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny za podmínek stanovených v § 14,
 - b) školská zařízení podle § 115 až 120,
 - c) školy a školská zařízení, které jinak zřizuje obec nebo ministerstvo, pokud kraj prokáže potřebné finanční, materiálové a personální zabezpečení této školy nebo školského zařízení.
- § 182

(1) Kraj zajišťuje výdaje právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení, které zřizuje, s výjimkou výdajů hrazených z finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 161 odst. 6 písm. a) a z jiných zdrojů.

(2) Kraj může právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které zřizuje, přispívat na další neinvestiční výdaje jinak hrazené ze státního rozpočtu podle tohoto zákona.

ČÁST PATNÁCTÁ

ŘEDITEL ŠKOLY A ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ A ŠKOLSKÁ RADA

Ředitel školy a školského zařízení

§ 164

(1) Ředitel školy a školského zařízení

- a) rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání a školských služeb, pokud zákon nestanoví jinak,
- b) odpovídá za to, že škola a školské zařízení poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu s tímto zákonem a vzdělávacími programy uvedenými v § 3,
- c) odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb,
- d) vytváří podmínky pro výkon inspekční činnosti České školní inspekce a přijímá následná opatření,
- e) vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a pro práci školské rady, pokud se podle tohoto zákona zřizuje,
- f) zajišťuje, aby osoby uvedené v § 21 byly včas informovány o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte, žáka nebo studenta,
- g) zajišťuje spolupráci při uskutečňování programů zjišťování výsledků vzdělávání vyhlášených ministerstvem,
- h) odpovídá za zajištění dohledu nad dětmi a nezletilými žáky ve škole a školském zařízení.

(2) Ředitel školy zřizuje pedagogickou radu jako svůj poradní orgán, projednává s ním všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Při svém rozhodování ředitel školy k názorům pedagogické rady přihlédne. Pedagogickou radu tvoří všichni pedagogičtí pracovníci školy.

§ 165

(1) Ředitel školy a školského zařízení, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí, dále

- a) stanovuje organizaci a podmínky provozu školy a školského zařízení,
- b) odpovídá za použití finančních prostředků státního rozpočtu přidělených podle § 160 až 163 v souladu s účelem, na který byly přiděleny.

(2) Ředitel školy a školského zařízení rozhoduje o právech a povinnostech v oblasti státní správy v těchto případech:

- a)** zamítnutí žádosti o povolení individuálního vzdělávacího plánu podle § 18 a zamítnutí žádosti o přeřazení žáka nebo studenta do vyššího ročníku podle § 17 odst. 3,
- b)** přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání podle § 34 a ukončení předškolního vzdělávání podle § 35, zařazení dítěte do přípravného stupně základní školy speciální podle § 48a, zařazení dítěte do přípravné třídy základní školy podle § 47,
- c)** zamítnutí žádosti o odklad povinné školní docházky podle § 37,
- d)** převedení žáka do odpovídajícího ročníku základní školy podle § 39 odst. 2,
- e)** přijetí k základnímu vzdělávání podle § 46, přestupu žáka podle § 49 odst. 1, převedení žáka do jiného vzdělávacího programu podle § 49 odst. 2 a zamítnutí žádosti o povolení pokračování v základním vzdělávání podle § 55 odst. 2,
- f)** přijetí ke vzdělávání ve střední škole podle § 59 a následujících, vyšší odborné škole podle § 93 a následujících a v konzervatoři podle § 88,
- g)** zamítnutí žádosti o přestup, změnu oboru vzdělání, přerušování vzdělávání a opakování ročníku podle § 66 a 97,
- h)** zamítnutí žádosti o pokračování v základním vzdělávání podle § 55 odst. 1,
- i)** podmíněně vyloučení a vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení podle § 31 odst. 2 a 4,
- j)** zamítnutí žádosti o uznání dosaženého vzdělání podle § 70 a 100,
- k)** povolení a zrušení povolení individuálního vzdělávání žáka podle § 41.

§ 166

(1) Ředitel školské právnické osoby, ředitel příspěvkové organizace³⁸⁾ nebo vedoucí organizační složky státu nebo její součástí je ředitelem všech škol a školských zařízení, jejichž činnost daná právnická osoba nebo organizační složka státu nebo její součást vykonává. Ředitelem školské právnické osoby, ředitelem příspěvkové organizace nebo vedoucím organizační složky státu nebo její součástí může být jmenován pouze ten, kdo splňuje předpoklady pro výkon činnosti ředitele školy nebo školského zařízení stanovené zvláštním právním předpisem²⁾.

(2) Ředitele školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, ředitele příspěvkové organizace nebo vedoucího organizační složky státu nebo její součástí jmenuje na vedoucí pracovní místo zřizovatel na základě jím vyhlášeného konkursního řízení.

(3) V období od začátku šestého měsíce do konce čtvrtého měsíce před uplynutím období 6 let výkonu práce na pracovním místě ředitele školy nebo školského zařízení uvedeného v odstavci 2 (dále jen „šestileté období“) může zřizovatel vyhlásit na toto pracovní místo konkurs; v takovém případě odvolá ředitele k poslednímu dni šestiletého období. Zřizovatel vyhlásí konkurs a odvolá ředitele vždy, obdrží-li před začátkem lhůty pro vyhlášení konkursu návrh na jeho vyhlášení od České školní inspekce nebo školské rady. Jestliže zřizovatel nevyhlásí konkurs a neodvolá ředitele podle věty první nebo druhé, počíná dnem následujícím po konci dosavadního šestiletého období běžet další šestileté období.

(4) Ředitele školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, ředitele příspěvkové organizace nebo vedoucího organizační složky státu nebo její součástí zřizovatel odvolá z vedoucího pracovního místa v případě

- a)** pozbytí některého z předpokladů pro výkon činnosti ředitele školy nebo školského zařízení stanovených zvláštním právním předpisem²⁾,
- b)** nesplnění podmínky zahájení a úspěšného ukončení studia k získání odborné kvalifikace podle zvláštního právního předpisu²⁾,

- c) nesplnění podmínky získání znalostí z oblasti řízení školství studiem pro ředitele škol a školských zařízení podle zvláštního právního předpisu²⁾, nebo
- d) organizačních změn, jejichž důsledkem je zánik vedoucího pracovního místa ředitele.
- (5) Ředitele školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, ředitele příspěvkové organizace a vedoucího organizační složky státu nebo její součásti může zřizovatel odvolat z vedoucího pracovního místa z důvodů
- a) závažného porušení nebo neplnění právních povinností vyplývajících z jeho činnosti, úkolů a pravomocí na vedoucím pracovním místě ředitele, které bylo zjištěno zejména inspekční činností České školní inspekce nebo zřizovatelem,
- b) návrhu České školní inspekce podle § 174 odst. 13.
- (6) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem náležitosti vyhlášení konkursního řízení, složení konkursních komisí pro posuzování uchazečů o jmenování na vedoucí pracovní místa uvedená v odstavci 2 a pravidla pro sestavování, činnost a rozhodování těchto konkursních komisí.
- (7) Ředitelem školy nebo školského zařízení, jejichž činnost vykonává právnická osoba neuvedená v odstavci 1, může být pouze ten, kdo splňuje předpoklady pro výkon funkce ředitele školy nebo školského zařízení stanovené zvláštním právním předpisem²⁾. Tato osoba je ředitelem všech škol a školských zařízení, jejichž činnost daná právnická osoba vykonává

Školská rada

§ 167

- (1) Při základních, středních a vyšších odborných školách se zřizuje školská rada. Školská rada je orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům a studentům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy. Pokud je součástí právnické osoby více těchto škol, je možné zřídit jednu školskou radu.
- (2) Školskou radu zřizuje zřizovatel, který zároveň stanoví počet jejích členů a vydá její volební řád. Třetinu členů školské rady jmenuje zřizovatel, třetinu volí zákonní zástupci nezletilých žáků a zletilí žáci a studenti a třetinu volí pedagogičtí pracovníci dané školy. Členem školské rady nemůže být ředitel školy. Ve školách, které nejsou zřízeny státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí a nejsou zřízeny v právní formě školské právnické osoby, plní úkoly zřizovatele podle věty první a druhé ředitel školy.
- (3) Tým člen školské rady nemůže být současně jmenován zřizovatelem, zvolen zákonnými zástupci nezletilých žáků a zletilými žáky a studenty nebo zvolen pedagogickými pracovníky školy. Pedagogický pracovník školy nemůže být zvolen za člena školské rady této školy zákonnými zástupci nezletilých žáků a zletilými žáky a studenty ani jmenován zřizovatelem nebo ředitelem školy.
- (4) Ředitel školy zajistí v souladu s volebním řádem řádné uskutečnění voleb do školské rady.
- (5) Ne zvolí-li zákonní zástupci nezletilých žáků nebo zletilí žáci a studenti stanovený počet členů školské rady ani na základě opakované výzvy, jmenuje zbývající členy školské rady ředitel školy.

(6) Funkční období členů školské rady je tři roky.

(7) Školská rada zasedá nejméně dvakrát ročně; zasedání školské rady svolává její předseda, první zasedání školské rady svolává ředitel školy. Ředitel školy nebo jím pověřený zástupce je povinen zúčastnit se zasedání školské rady na vyzvání jejího předsedy. Školská rada na svém prvním zasedání stanoví svůj jednací řád a zvolí svého předsedu. K přijetí jednacího řádu se vyžaduje schválení nadpoloviční většinou všech členů školské rady.

(8) Předčasné volby do funkce voleného člena školské rady lze konat, požádá-li o to ředitele školy alespoň většina voličů oprávněných podle odstavce 2 volit tohoto člena školské rady, která je podle volebního řádu nezbytná ke zvolení člena školské rady. Doplňovací volby do školské rady se v souladu s volebním řádem konají, přestane-li být volený člen školské rady jejím členem před skončením funkčního období z důvodů stanovených v odstavci 9 písm. a) až d) a f). Funkční období člena školské rady zvoleného v předčasných nebo doplňovacích volbách končí shodně s funkčním obdobím členů školské rady zvolených v řádných volbách.

(9) Funkce člena školské rady skončí před uplynutím funkčního období

a) vzdáním se funkce písemným prohlášením do rukou předsedy školské rady,

b) dnem doručení písemného odvolání jmenovaného člena školské rady zřizovatelem do rukou předsedy školské rady,

c) vznikem neslučitelnosti podle odstavce 2 věty třetí,

d) v případě opakované neomluvené neúčasti na zasedání školské rady, pokud tak stanoví volební řád, nebo

e) dnem, kdy byl do funkce člena školské rady zvolen nový člen v předčasných volbách podle odstavce 8 věty první,

f) dnem, kdy zástupce pedagogických pracovníků přestane být v základním pracovněprávním vztahu ke škole nebo u zákonných zástupců nezletilých žáků, nebo studentů dnem, kdy přestane být tento nezletilý žák žákem či studentem školy.

§ 168

(1) Školská rada

a) vyjadřuje se k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování,

b) schvaluje výroční zprávu o činnosti školy,

c) schvaluje školní řád, ve středních a vyšších odborných školách stipendijní řád, a navrhuje jejich změny,

d) schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků v základních a středních školách,

e) podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy,

f) projednává návrh rozpočtu právnické osoby na další rok, a navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření,

g) projednává inspekční zprávy České školní inspekce,

h) podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy,

i) podává návrh na vyhlášení konkursu na ředitele školy.

(2) Ředitel školy je povinen umožnit školské radě přístup k informacím o škole, zejména k dokumentaci školy. Informace chráněné podle zvláštních právních předpisů¹⁷⁾ poskytne ředitel školy školské radě pouze za podmínek stanovených těmito zvláštními právními předpisy. Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím tím není dotčeno.

(3) O schválení dokumentů uvedených v odstavci 1 písm. b) až d) rozhodne školská rada do 1 měsíce od jejich předložení ředitelem školy. Pokud školská rada tento dokument neschválí, ředitel školy předloží dokument k novému projednání do 1 měsíce. Opakovaného projednání se účastní zřizovatel. Není-li dokument schválen ani při opakovaném projednání nebo pokud

školská rada neprojedná dokumenty uvedené v odstavci 1 písm. b) až d) do 1 měsíce od jejich předložení ředitelem školy, rozhodne o dalším postupu bez zbytečného odkladu zřizovatel.

(4) Ve školách, které nejsou zřízeny státem, krajem, obcí, nebo svazkem obcí, plní úkoly zřizovatele podle odstavce 3 ten, kdo ustanovil ředitele školy do funkce.